

04.09.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**04 Eylül 2023
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

04 Eylül 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKÂLET ETME İŞLEMİ

— Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ’ın Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

YÖNETMELİKLER

— İstanbul Atlas Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

— Kayseri Üniversitesi Kariyer Planlama Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarımsal üretimde arabuluculuk dönemi

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, tarımsal üretim sözleşmesinden doğan hukuk uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuk uygulamasının bugün itibarıyla başladığını bildirdi.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, tarımsal üretim sözleşmesinden doğan hukuk uyuşmazlıklarında zorunlu arabuluculuğun bugün itibarıyla başladığını belirtti.

Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklar hakkında açılacak davalarda, dava açmadan önce arabulucuya başvurulmasını dava şartı olarak düzenleyen kanun hükmünün usul ve esaslarını içeren yönetmeliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı bilgisini veren Tunç, açıklamasında şunları kaydetti:

"Bu uyuşmazlıklarda sözleşmeli üretim konusunda uzmanlık eğitimi almış olan arabulucular, bu eğitimi alanların bulunmaması durumunda diğer arabulucular görevlendirilecek. Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren iki hafta içinde sonuçlandıracak. Bu süre, zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilecek. Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda basit yargılama usulü uygulanacak ve bu davalar ivedi olarak görülecek."

Çiftçilere 2,7 milyar liralık hasar tazminatı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, çiftçilerin doğal afetlerden korunması ve tarımsal faaliyetlerini sürdürebilmesi amacıyla 2005'te "devlet destekli Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM)" başlığıyla koruma kalkanı oluşturduklarını ifade etti.

Bunun ardından tarımda sigortalı sayısında ve prim adedinde yükselişler görüldüğünü dile getiren Yumaklı, devlet prim desteği ve tazminat ödemeleriyle tarımda gıda arz güvenliğinin yanı sıra çiftçilerin de mağduriyetinin önüne geçildiğini anlattı.

Yumaklı, tarım sigortalarının dolu, don, fırtına, sel ve su baskını, yaban domuzu, ölüm, zorunlu kesim, yavru ölümü ve yavru atma hasarları başta olmak üzere, bitkisel ürün, sera, büyükbaş hayvan hayat, küçükbaş hayvan hayat, kümes hayvanları, su ürünleri, köy bazlı kuraklık, arıcılık ve gelir koruma olmak üzere 9 branşta faaliyet gösterdiğini söyledi.

İlk poliçenin kesildiği 1 Haziran 2006'dan bugüne kadar toplam 22 milyon 472 bin 653 poliçe düzenlendiğini belirten Yumaklı, şu bilgileri paylaştı: "Çiftçilere 20,3 milyar liralık devlet sigorta prim desteği verildi.

Üreticilere 15,7 milyar liralık hasar tazminatı ödendi. 1 Ocak'tan bugüne toplam düzenlenen poliçe sayısı 1 milyon 903 bin 507, devlet sigorta prim desteği 5,6 milyar lira oldu. Üreticilere 8 aylık dönemde 2,7 milyar liralık hasar tazminatı ödenirken, 3,9 milyar liralık muallak hasar tutarı ise ödeme aşamasında bulunuyor."

Gıda sektörünün yaratıcı ruhu 31. Worldfood İstanbul'da canlanıyor!

Sektördeki son yenilikleri ve gıda trendlerini sergileme ve keşfetme imkanı sağlayan Uluslararası Gıda Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı – WorldFood İstanbul, 6 – 9 Eylül 2023 tarihlerinde Tüyap Kongre ve Fuar Merkezi'nde kapılarını açıyor.

Uluslararası Gıda Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı – WorldFood İstanbul, 31.yılında rekora imza atarak, katılımcı firma, ziyaretçi sayısı ve etkinlikleri ile adından söz ettirmeye hazırlanıyor. Bu yıl Food Arena etkinlik alanında 4 gün boyunca gerçekleştirilecek panellerde; ihracatta yeni pazarlar ve büyüme stratejileri, sürdürülebilir gıda, afetler sonrası kriz yönetimi, tedarik zincirinde yeni dönem uygulamaları, iyileştirici tarım uygulamaları, pazaryerleri ihracatı, yenilenebilir enerji ile gıdanın dönüşümü gibi sektörün yol haritasını belirleyen birçok farklı konu tartışılacak. 40 ülkeden 1500'e yakın yerli ve yabancı katılımcının olacağı Türk gıda sektörünün uluslararası buluşma platformu WorldFood İstanbul fuarında 60 bine yakın ziyaretçinin ağırlanması hedefleniyor.

TİM Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu ve bünyesinde bulunan tüm İhracatçı Birlikleri, Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) ve Ev Dışı Tüketim Tedarikçileri Derneği (ETÜDER); WorldFood İstanbul Uluslararası Gıda Ürünleri Teknolojileri Fuarı'nın dünyada kendi alanındaki en etkin fuarlarından biri olması hedefiyle "Türkiye Gıda Platformu" adı altında güçlerini birleştirerek tarihi bir iş birliği ile gıda sektörünün çatı kuruluşlarını bir araya getiriyor. Türkiye fuarcılık sektörünün öncü kuruluşlarından **ALZ Fuar** da "İş Birliği Kuruluşu" olarak yer alıyor.

Gıda Sektörünün Geleceği WorldFood İstanbul'da Tartışılacak!

Tarihi bir iş birliği ile hayata geçirdiği Türkiye Gıda Platformu'nun da desteğiyle “bölgesel ve uluslararası bir vizyon platformu” olan WorldFood sadece yeni iş ve ortaklık fırsatları yaratmakla kalmayacak, aynı zamanda bilgi ve ilham dolu etkinlikleriyle verimli bir fuar deneyimi sunacak.

Birçok yeni ürünü ve en son teknolojileri gıda sektörüne tanıtmaya hazırlanan Türk gıda sektörünün uluslararası buluşma platformu WorldFood İstanbul'da katılımcı ve ziyaretçiler; piyasadaki yenilikleri ve ürünleri görme, uluslararası ve yerli firmalara erişim, tedarikçilerle ve üreticilerle ilişkileri geliştirme fırsatlarını yakalarken aynı zamanda uzman isimler ve önder kurumlar ile 2024 gıda sektörünün gelişim seyrine tanık olma fırsatı bulacaklar.

Pınar Süt, Tahsildaroğlu, Malatyapazarı, Beyoğlu Çikolata, Nuh'un Ankara, Seyidoğlu Gıda, Bolçi Çikolata, Muratbey, Dardenel, Cafe Crown, Reis Gıda, Tayaş Gıda, Meysu, Tariş Üzüm, Süttaş ve Migros Ticaret A.Ş. gibi yüzlerce büyük katılımcı firmanın da yer alacağı fuarda, konferansların yanı sıra tematik fuar turları, ulusal ve uluslararası fuar katılımcısı firmaların mutfak atölyeleri, ünlü şefler ile gerçekleştirilecek reçete sunumları, tarif sohbetleri ve lezzet şovları da düzenlenerek, ziyaretçilere etkileşimli bir fuar deneyimi yaşatılacak.

Fuar Direktörü Semi Benbanaste, “ICA Events olarak yeni iş ve ortaklık fırsatları yaratmanın yanı sıra, aynı zamanda bilgi ve ilham dolu etkinlikleriyle verimli bir fuar deneyimi sunmaya hazırlandığımız 31. WorldFood İstanbul fuarında, dopdolu etkinlik programımız ve sektörden uzman isimler ile gerçekçi bir gelecek vizyonu sunarak, sektöre dair hedefler, sürdürülebilir yatırımlar, teknolojik gelişmeler ve ihracat odaklı projeler için yol gösterici pek çok konuyu sahnemize taşıyacak olmanın gururunu yaşıyoruz. 2022 yılında WorldFood İstanbul'da, fuar öncesi hedeflenen “en az 1 milyar Euro'luk iş hacmi” hedefimizi yakaladık. Aynı zamanda katılımcıları; ziyaretçiler ve alım heyetleri ile buluşturan eşleştirme uygulamamız sayesinde 7.000'in üzerinde B2B toplantı gerçekleşti ve yeni iş birliklerine de imza atıldı.

Her yıl olduğu gibi sunduğumuz fırsatları çeşitlendirerek bu rakamı artıracacağız. Bu sene Azerbaycan, Brezilya, Fransa, Yunanistan, İsrail, Ürdün, Amerika, Katar,

İngiltere, Güney Afrika, Sırbistan, Bulgaristan, Almanya, Kuveyt başta olmak üzere 80 ülkeden 800'e yakın yabancı satın almacıyı ağırlayarak 1,5 milyar euroluk bir iş hacmini hedefliyoruz. Aynı zamanda, VIP Alım Heyeti programı kapsamında, WorldFood İstanbul'a katılan tüm katılımcılarımızı, ziyaretçiler ve profesyonel satın almacılar ile ücretsiz eşleştirme uygulamamız ICA Connect ile bir araya getiriyoruz. Bu yıl da fuarımız, bölgesinde ve dünyada iş hacmi oluşturarak, ticaret hareketliliğini, yerli üreticilerimizin ihracat potansiyellerini artırmak için fırsat sunmasının yanı sıra, aynı zamanda, fuar süresince gerçekleştireceğimiz oturumlarla, sektöre dair hedeflerin uzman isimler tarafından paylaşılarak, Türkiye'nin gıda ve gıda teknolojileri sektörünün öngörüsüyle sektörün yaratıcı ruhunu canlandıracak."

Gürer: Tarım ürünlerindeki ithalat yüzde 31,1 arttı

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi Ömer Fethi Gürer, yaptığı açıklamada, tarım ürünlerindeki ithalat artışına dikkat çekti. Gürer, bu yılın ilk 7 aylık döneminde, Türkiye'nin tüm tarım ürünlerindeki ithalatının geçen yıla göre yüzde 31,1 arttığını belirterek, "Tarımda, dolayısıyla gıdaya erişimde sorun çanları çalıyor. AK Parti, tarım ülkesi olan Türkiye'ye tarımda ithalat ülkesi haline getirdi" dedi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Üyesi Ömer Fethi Gürer, yaptığı açıklamada, ülkemizin tarım ürünlerindeki ithalat artışına dikkat çekti.

Türkiye'nin bu yılın ilk yedi aylık dönemindeki tarım ürünü ithalatının yüzde 31,1 oranında arttığını işaret eden CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, "Geçen yılın ilk yedi aylık döneminde 5,4 milyar dolar olan tarım ürünü dış ticaret fazlası bu yılın aynı döneminde 3,8 milyar dolara geriledi" dedi.

TÜİK'in verilerine göre Türkiye'nin gıda ve canlı hayvan ihracatının bu yıl ocak-temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre sadece yüzde 6 oranında artarak 13,8 milyar dolar olduğuna vurgu yapan CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, aynı dönemdeki gıda ve canlı hayvan ithalatının ise yüzde 31,1 oranında artarak 10,1 milyar dolara yükseldiğini belirtti.

CANLI HAYVAN İTHALATA ARTI

Tarım ürünlerindeki ithalatın tüm kalemlerde arttığını aktaran CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, “Bu dönemde canlı hayvanlar ithalatı yeniden patladı .2023 yılında et ve hayvan ithalatı bitecek diyen AKP’li önceki dönem bakan açıklamaları da boş çıktı ve son yılların en çok hayvan ithalatı bu süreçte yaşandı, et ve et ürünlerinde yüzde 80,5, hububat ve hububat ürünlerinde yüzde 30, meyve ve sebze yüzde 40, kahve, çay, kakao ve baharatta yüzde 28,3 artış kaydetti” ifadelerini kullandı.

Gürer, yaptığı açıklamada, genel dış ticaret açığındaki büyümeye de dikkat çekti. TÜİK in verilerine göre Türkiye’nin ihracatının temmuzda yüzde 8,3 oranında artarak 20 milyar 78 milyon dolar, ithalatı ise yüzde 10,5 oranında artarak 32 milyar 295 milyon dolar olduğunu vurguladı.

İHRACAT AZ, İTHALAT ÇOK

Aylık dış ticaret açığının yüzde 14,2 oranında büyüyerek 12 milyar 217 milyar dolar olduğuna değinen CHP’li Gürer, “Yılın ilk yedi aylık döneminde ise ihracat önceki yıla göre yüzde 0,7 oranında azalarak 143 milyar 287 milyon dolara indi. İthalat yüzde 5 artarak 216 milyar 827 milyon dolara çıktı. Dış ticaret açığı ise yüzde 18,1 büyüdü ve 73 milyar 540 milyon dolar oldu” diye konuştu.

DIŞ TİCARET AÇIĞI İLK KEZ 120 MİLYAR DOLARIN ÜZERİNE ÇIKTI

CHP Milletvekili Gürer, Temmuz sonu itibariyle son bir yıllık dış ticaret açığının ilk kez 120 milyar dolar sınırını aştığını ve 120 milyar 801 milyon dolara çıktığını da ifade etti.

İTHALAT DEĞİL, ÜRETİMİ YÖNELMELİYİZ

Türkiye’nin hem genel olarak hem de tarım ürünlerinde ithalata mahkum bir ülke haline getirildiğini söyleyen Gürer, “AK Parti iktidarı her alanda ithalatla sorunları aşmaya çalışıyor. İğneden ipliğe zam yapan AK Parti zihniyeti bu kere nerede ise ithal etmediği ürün kalmadı. Ülke ilişkilerinde ithalatı da bir araç olarak kullanan iktidar bu bağlamda ülkemizde üretici, çiftçi, besici düşünülmeden piyasada sorun varsa ithalata yöneliyor. Çiftçiye ekin deyip dağ taş ekilsin isteyen iktidar üretim açığı yok dediği buğday dahi yılbaşından beri 6,5 milyon ithal hububat ile TMO depoları doldurduğu için hasat döneminde çiftçisinden ürün almamak için her yolu denedi. Üretici tüccara mahkum etti. Daha yüksek fiyatlar ile ithalat yaptığı ürünler ile iç piyasayı dengelemek değil ürün yok denmesin diyerek ithalat yapıyor.

Bu durum, ülke yönetimi açısından, ülkemizin ekonomideki geleceği açısından sürdürülebilir değil. İthalat belli bir yere kadar, ürün açığını giderebilir ama, üretim olmadan, sürekli dış ülkelere ürün getirerek, ülkemizde ekonomik anlamda sorunları büyütmüş oluyoruz. İthalat yerine üretim artışına yönelik ve üretici, besici,

iftimizi koruyacak, destekleyecek düzenlemeleri hayata geçirmek zorundayız” dedi.

AKP, TÜRKİYE’Yİ TARIMDA DA İTHALAT ÜLKESİ HALİNE GETİRDİ

Türkiye’nin AK Parti iktidarından önce tarımda kendi kendine yeten sayılı ülkelerden biri iken, bugün tüm tarım kalemlerinde ithalat ülkesi haline getirildiğini söyleyen CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer, “AK Parti iktidarları döneminde ithalatçı kafa sorunları azaltmadı katladı. Son dönemde düşük taban fiyat politikası da yeni sorunlarda üretecek .Bu gidişattan hemen vaz geçilip, tarımda planlanan, öngörülen ve kendi kendine yol bulunmalıdır. Doğru yol, üreticinin, üretimi desteklenmesidir, ülkeler arası ticaret yapıyoruz diye o ülkenin üretemediği tarım ürününü ithal ederek gümrük vergisi sıfırlayarak ithalat yapma anlayışından vazgeçilmelidir” şeklinde konuştu.

Pirinç ithalatında gümrük vergisi yüzde 45'e çıkarıldı

Pirinç ithalatında gümrük vergisi yüzde 45'e yükseltildi.

İRFAN DONAT

Çeltik hasadının yaklaşmasıyla birlikte 1 Eylül'de çeltik ithalatındaki gümrük vergisi yüzde 34'e yükseltilirken, bu oran pirinçte yüzde 45'e ve kahverengi pirinçte ise yüzde 36'ya çıkarıldı.

Hatırlanacağı üzere Cumhurbaşkanlığı Kararının Resmi Gazetede yayınlanması ile birlikte çeltik ve pirinç ithalatında gümrük vergileri 13 Aralık 2022'den itibaren sıfırlanmış ve 31 Ağustos 2023 tarihine kadar sıfır gümrüklü çeltik ve pirinç ithalatına yeşil ışık yakılmıştı.

Türkiye'de 2022/23 sezonunda 121 bin hektar alanda 950 bin ton çeltik üretildi. 2022/23'ün ilk 8 ayında 31 bin 526 ton çeltik, 467 bin 874 ton pirinç ithalatı gerçekleştirildi.

TÜİK'in 2023 yılı birinci tahminine göre çeltik üretiminin Türkiye'de yüzde 7,8 azalarak 876 bin ton olması bekleniyor.

Türkiye'nin pirinçte yeterlilik derecesi TÜİK verilerine göre yüzde 75,4 olarak açıklansa da sektör paydaşları söz konusu oranın yüzde 60-65 seviyelerinde olduğunu söylüyor.

Dünyanın en büyük pirinç ihracatçısı konumundaki Hindistan'ın basmati türü dışındaki pirinç ihracatına kısıtlama getirmesi küresel pirinç fiyatları üzerinde baskı yaratmaya başlamıştı.

Bankacılık sektörü kredi hacmi 10,35 trilyon liraya geriledi

Bankacılık sektörünün kredi hacmi, geçen hafta 16 milyar 334 milyon lira azalarak 10 trilyon 349 milyar 698 milyon liraya geriledi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan haftalık bültene göre, sektörün kredi hacmi 25 Ağustos itibarıyla 16 milyar 334 milyon lira azaldı. Söz konusu dönemde toplam kredi hacmi 10 trilyon 366 milyar 32 milyon liradan 10 trilyon 349 milyar 698 milyon liraya geriledi.

Bankacılık sektöründeki toplam mevduat da (bankalararası dahil) geçen hafta 95 milyar 161 milyon lira azaldı. Söz konusu haftada yüzde 0,7 azalan bankacılık sektörü toplam mevduatı, 12 trilyon 892 milyar 93 milyon lira oldu.

Tüketici kredileri tutarı 1 trilyon 434,2 milyar liraya yükseldi

Verilere göre, tüketici kredileri tutarı, 25 Ağustos itibarıyla 15 milyar 241 milyon lira artışla 1 trilyon 434 milyar 174 milyon liraya yükseldi. Söz konusu kredilerin 447 milyar 99 milyon lirası konut, 87 milyar 84 milyon lirası taşıt ve 899 milyar 991 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu.

Söz konusu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 2 milyar 394 milyon lira azalarak 1 trilyon 206 milyar 297 milyon liraya geriledi. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da yüzde 2,9 artışla 889 milyar 973 milyon liraya yükseldi. Bireysel kredi kartı alacaklarının 410 milyar 220 milyon lirası taksitli, 479 milyar 753 milyon lirası taksitsiz oldu.

Yasal öz kaynaklar arttı

BDDK haftalık verilerine göre, bankacılık sektöründe takipteki alacaklar, 25 Ağustos itibarıyla bir önceki haftaya göre 171 milyon lira azalarak 172 milyar 16 milyon liraya geriledi. Söz konusu takipteki alacakların 147 milyar 666 milyon lirasına özel karşılık ayrıldı.

Aynı dönemde bankacılık sisteminin yasal öz kaynaklar, 69 milyar 322 milyon lira artarak 2 trilyon 243 milyar 290 milyon lira oldu.

Bankalar ticari kredilerde muslukları açma eğiliminde

Merkez Bankası'nın faiz artışları sadeleşme adımları ticari kredi faizlerinin yükselmesini sağlarken bu durum da bankacılık sektörünün ticari kredi iştahının da az da olsa açılması sonucunu doğurdu. Sektörde 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi büyümesi yüzde 6,6'ya yükseldi.

ŞEBNEM TURHAN

Merkez Bankası'nın güçlü faiz artışlarının ardından yükselişe geçen ticari kredi faizleri sonrasında bankaların kullandırımı da ivmelenmeye başladı. Merkez Bankası verilerine göre 11 Ağustos haftasında 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi büyümesi yüzde 1,73'e kadar gerilemişken son iki haftada hızlanarak 25 Ağustos haftası itibariyle yüzde 6,6'ya yükseldi. Özel bankalarda yine 11 Ağustos haftasında -yüzde 14,22 olan ticari kredi daralması 25 Ağustos itibariyle de -yüzde 7,11'e geriledi. Kamu bankalarında ise yüzde 19,03'e kadar çıktı.

Yıllık bileşik referans faiz oranı yüzde 31,25

Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında yeni ekonomi yönetimi ve Merkez Bankası hem politika faizi artışlarına hem makroihtiyati önlemlerde sadeleşmeye ve değişikliğe gitti. Haziran PPK toplantısından bu yana üç toplantıda yüzde 8,5 olan politika faizi yüzde 25'e çıktı. Politika faizi artışı yıllık bileşik referans faiz oranının da artışına neden oluyor. Ağustos şok faiz artışı sonrasında yıllık bileşik referans faiz yüzde 31,25'e çıktı. Böylece ticari kredilerde menkul kıymet alım zorunluluğuna takılmadan bankaların uygulayabileceği faiz oranı da yüzde 56,25'e kadar çıktı.

Kredi mevduat makası kredi lehine değişti

Merkez Bankası ortalama verileri de bankaların ticari kredi faiz oranının haziran başından bu yana yükseliş eğiliminde olduğunu ortaya koyuyor. Buna karşılık mevduat faiz oranında ise gerileme var. Seçimler öncesinde uygulanan para politikası nedeniyle bankaların kredi ve mevduat makası kredi aleyhine 26.88 puana kadar yükselmişti. Seçimlerin ardından ise bu durum terse döndü. 25 Ağustos itibariyle kurumsal kredi kartı ve KMH hariç ticari kredi faizi yüzde 32,54'e yükseldi. 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizi yüzde 30,76 seviyesinde. Böylece makas 1.78 puanla kredi lehine oldu.

25 Ağustos haftasında yüzde 6,6'ya yükseldi

Merkez Bankası'nın 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış verilerine göre sektörde 25 Ağustos itibariyle kurumsal kredi kartları hariç ticari kredi büyümesi yüzde 6,6'ya yükseldi. Nisan ayında yüzde 50'ye kadar varan ticari kredi büyümesi mevduat faizlerindeki hızlı artışla birlikte sert gerilemiş ve temmuz başında tek haneye inmişti. Yavaşlama politika faizi artışı adımlarına rağmen sürmüş ve 11 Ağustos haftasında ticari kredilerde 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış büyüme sektörde yüzde 1,73'e kadar düşmüştü. Sonrasında ise hem ticari kredilerde menkul kıymet zorunluluğu getiren ilk katsayının da kaldırılmasıyla büyüme ivmelendi. 18 Ağustos haftasında ticari kredi büyümesi sektörde yüzde 4,74'e 25 Ağustos'ta ise yüzde 6,6'ya çıktı. Kur korumalı mevduattan TL mevduata dönüşüm hedefinin devreye girmesiyle beraber 28 Ağustos'ta başlayan haftada da sektör yetkilileri ticari kredi büyümesinin devam etmesini bekliyor.

Özel bankalarda küçölme hız kesti

Özel bankalar ticari kredide hızlı bir daralma yaşıyordu. Bu durum haziranın son haftasında başladı. Merkez Bankası verilerine göre özel bankalarda 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış olarak 27 Haziran haftasında ticari kredide yüzde 5,11 daralma gerçekleşti. Takip eden haftalarda daralma hızı arttı ve 11 Ağustos haftasında ticari kredilerde özel bankalardaki küçölme yüzde 14,22'ye kadar yükseldi. Son iki haftada ise özel bankalarda da toparlanma gerçekleşiyor. 18 Ağustos haftasında küçölme yüzde 10,17 iken 25 Ağustos haftasında ise yüzde 7,11'e kadar düştü.

Kamuda büyüme 18 ayın en düşüğüne inmişti

Kamu bankaları ticari kredi büyümesinde ivme kaybına rağmen sektörün öncülüğünü yapmaya devam ediyor. Nisan ortasında özel bankaların ticari kredi büyümesi 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış olarak yüzde 77,86 seviyelerinde iken takip eden haftalarda hız kaybetti ve yüzde 20 seviyelerine kadar indi. 11 Ağustos haftasında ise 25 Şubat 2022'den sonraki en düşük büyüme olan yüzde 19,03'e kadar indi. Son iki haftada kamu bankaları da ticari kredi büyümesinde hızlandı ve 25 Ağustos haftası itibariyle büyüme yüzde 19,03'e yükseldi.

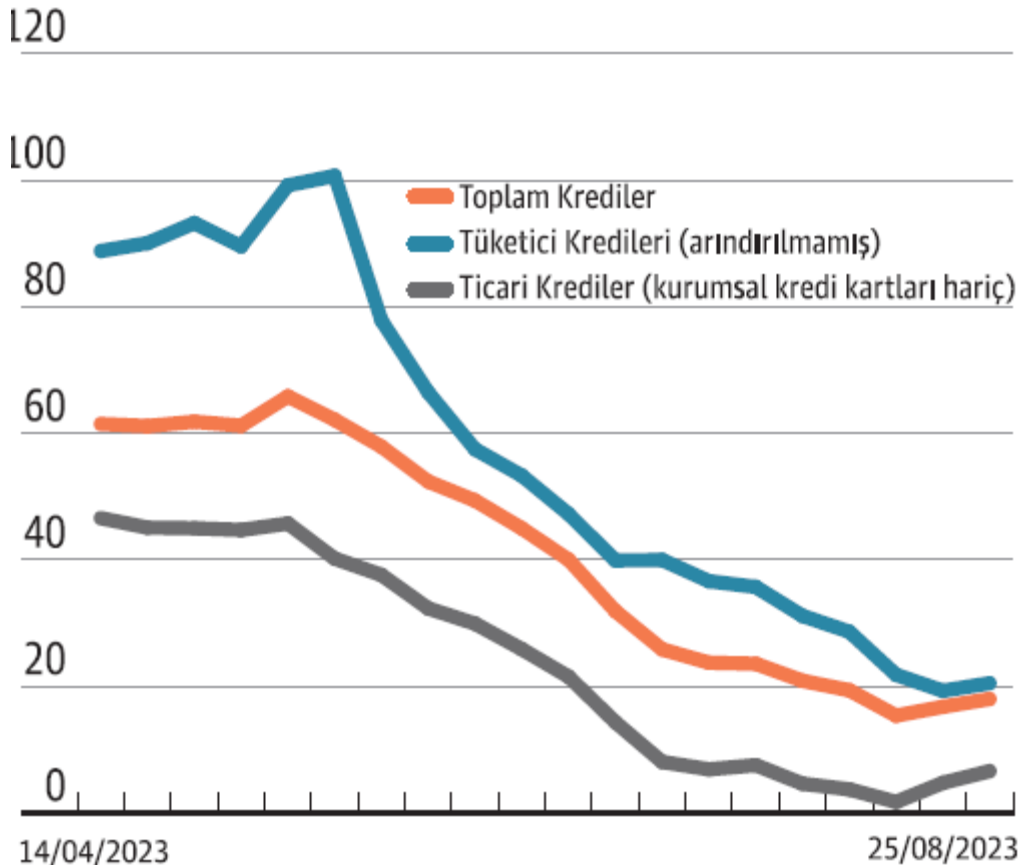
■ Seçim sonrası ticari kredi faizi 18.31 puan arttı

Ticari kredi faizleri Merkez Bankası verilerine göre seçimlerin tamamlanmasından bu yana yükseliş eğiliminde. Haziranın ilk haftası yüzde 14,23 seviyesinde olan kurumsal kredi kartı ve kredili mevduat hesabı hariç ticari kredi faizi 25 Ağustos haftası itibariyle yüzde 32,54'e çıktı. Seçimden bu yana 18.31 puanlık yükseliş gözlemlendi. Buna karşılık 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizi ise haziranın ilk haftasında yüzde 37,39 seviyesinde iken 25 Ağustos haftası itibariyle yüzde 30,76'ya indi. Bu 6.63 puanlık gerileme olduğunu ortaya koydu. İhtiyaç kredi faizi seçim sonrasında bu yana 6.46 puan, taşıt kredi faizi 6.82 puan, konut kredi faizi ise tam 18.88 puan yükseliş sağladı.

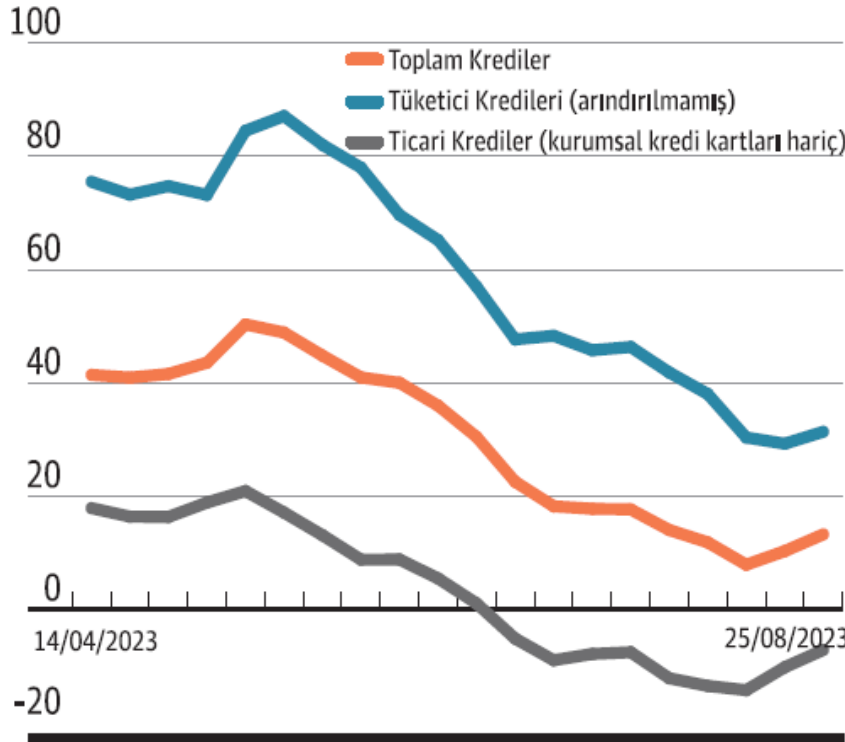
■ Tüketici kredilerinde büyüme yüzde 100'den yüzde 20'lere indi

Tüketici kredilerinde ise 18 Mayıs haftasında bankacılık sektörünün arındırılmamış kredi büyümesi yüzde 100'ü aşmıştı. Kredi faizini tüketicilerde yüksek tutan sektör ticari kredi yerine tüketici kredisine yoğunlaşmıştı. Özel bankalarda tüketici kredi büyümesi yüzde 87'leri aşarken kamu bankalarında ise yüzde 123,3'e kadar dayanmıştı. Tüketici kredi büyümesi 25 Ağustos haftası itibariyle sektörde yüzde 20,5'e, özel bankalarda yüzde 31,4'e, kamu bankalarında ise yüzde 5,41'e indi.

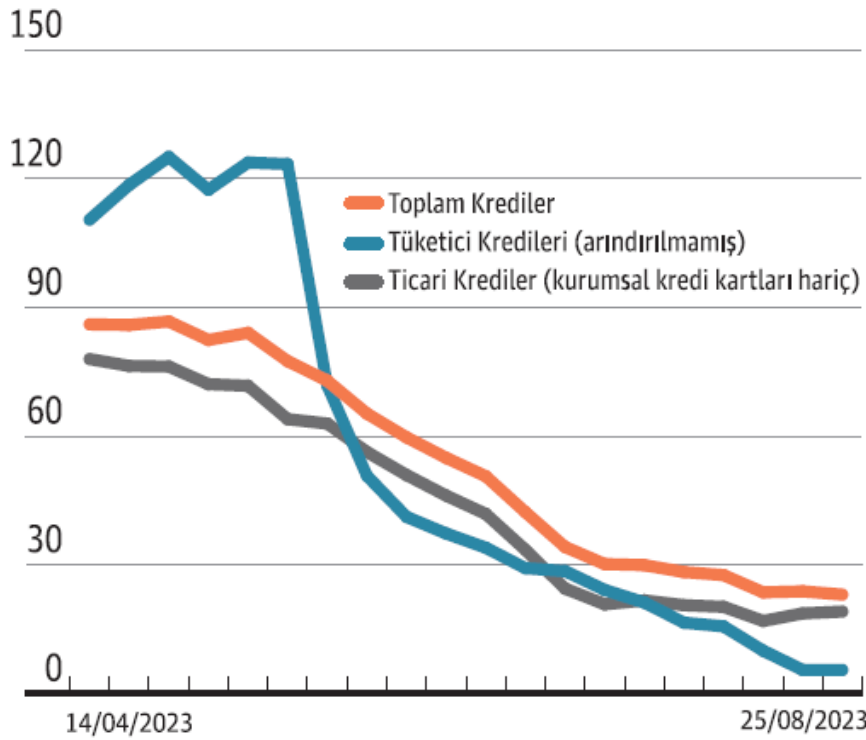
Sektörde kredi büyüme hızları (13-haftalık yıllıklandırılmış, kur etkisinden arındırılmış,%)

Özel bankalar kredi büyüme hızları (13-haftalık yıllıklandırılmış, kur etkisinden arındırılmış, %)

Kamu bankaları kredi büyüme hızları (13-haftalık yıllıklandırılmış, kur etkisinden arındırılmış, %)

ENAG enflasyonu açıkladı

ENAG, Ağustos ayı enflasyonu rakamlarını açıkladı. Buna göre enflasyon aylık bazda yüzde 8,59 yıllık bazda ise yüzde 128,05 oldu.

Akademisyenlerin ve ekonomistlerin bağımsız biçimde oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) verilerine göre, Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) ağustos ayında yüzde 8,59 arttı.

Yıllık enflasyon, ağustosta yüzde 128,05'e yükseldi.2023 yılı, Ocak-Ağustos dönemi enflasyon oranı ise yüzde 83,96 olarak gerçekleşti.

ENAG, temmuz ayında tüketici fiyatlarının aylık bazda yüzde 13,18, yıllık bazda ise yüzde 122,88 oranında arttığını açıklamıştı.

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) her ay, kendi hesapladığı enflasyon oranıyla kamuoyunun karşısına çıkıyor.

Açıklanan oranların TÜİK ile arasında büyük bir makas olması dikkat çekiyor.

Madde İsmi	Enflasyon Sepet Ağırlığı (%)	Aylık Fiyat Endeks Artışı (%)
Yoğurt	0,587	24,33%
Margarin	0,122	20,54%
Maden Suyu ve Sodası	0,072	16,29%
Hazır Et Yemekleri	0,101	16,04%
Konserveler	0,024	15,22%
Kravat	0,011	12,83%
Tavuk Eti	1,402	10,33%
Cipsler	0,131	6,72%
Kiracı Tarafından Ödenen Gerçek Kira	4,438	6,37%
Eşarp	0,105	5,97%
Pirinç	0,256	5,51%
Çay - Bitki Çayları	0,555	3,99%
Gömlek (Erkek için)	0,238	1,74%
Yumurta	0,813	1,17%
Çikolata Ürünleri	0,306	-0,43%
Dondurma	0,157	-0,50%
Pekmez	0,053	-1,67%

Madde İsmi	Enflasyon Sepet Ağırlığı (%)	Aylık Fiyat Endeks Artışı (%)
Cep Telefonu Görüşme Ücreti	2,102	23,90%
Tüp Gaz Ücreti	0,783	14,75%
Pil	0,037	12,63%
Makyaj Malzemeleri	0,095	9,62%
Elektrikli Küçük Ev Aletleri (Tost Makinası)	0,037	8,58%
Şehirlerarası Otobüs Ücreti	0,424	7,73%
Pizzalar	0,243	6,94%
Derin Dondurucu	0,261	6,70%
Tablet (Bilgisayar)	0,017	5,74%
Yorgan	0,035	5,49%
Otomobil (Benzinli)	5,469	4,00%
Okul Çantası	0,052	3,37%
Sabun	0,039	2,38%
Bebek Arabası	0,130	-1,30%
Davlumbaz	0,029	-1,66%
Hijyenik Kadın Bağı	0,081	-1,86%
Kalem	0,045	-2,59%

Dış ticaret açığı ağustosta 8,88 milyar dolar

Ticaret Bakanlığı'nın ağustos ayı öncü verilerine göre; Türkiye'nin ihracatı ağustos ayında yüzde 1,6 artışla 21 milyar 619 milyon dolara yükselirken, ithalat yüzde 6,3 azalışla 30 milyar 494 milyon dolara geriledi. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, geçen ay bugüne kadar görülen en yüksek ağustos ayı ihracat değerine ulaşıldığını söyledi.

Dış ticaret ağustosta; temmuz ayına göre yüzde 27,4, geçen yılın ağustos ayına göre yüzde 21,2 oranında azalarak, 8 milyar 875 milyon dolar açık verdi. Türkiye'nin ihracatı ağustos ayında yüzde 1,6 artışla 21 milyar 619 milyon dolara yükselirken, ithalat yüzde 6,3 azalışla 30 milyar 494 milyon dolara geriledi. Yılın başından bu yana bakıldığında dış ticaret açığı yüzde 12.1 artışla 82.4 milyar dolar oldu.

Bolat: En yüksek ağustos ayı ihracat değerine ulaştık

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, geçen ay bugüne kadar görülen en yüksek Ağustos ayı ihracat değerine ulaşıldığını söyledi.

Bolat, X sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, "Yaşadığımız deprem felaketine ve küresel ekonomideki yavaşlamaya rağmen ihracatımız dayanıklı seyrini sürdürmektedir. Ağustos ayında ihracatımız %1,6 oranında artışla 21 milyar 619 milyon dolar seviyesine yükseldi. Böylelikle en yüksek Ağustos ayı ihracat değerine ulaştık." dedi.

Bolat, "Ticaret Bakanlığı olarak önümüzdeki dönemde; ihracatımızın menzilini ve hacmini büyütmeye, ticaret diplomasimizi güçlendirme ve ülkemizi yatırımlarda cazibe merkezi yapma hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımıza hız kesmeden devam edeceğiz" şeklinde görüş belirtti.

12 aylık ihracat yüzde 1,2 arttı

Ticaret Bakanlığından ihracat rakamlarına ilişkin yapılan açıklamada da yüzde 1,6 artışla 21 milyar 619 milyon dolar seviyesinde gerçekleşen ağustos ayı ihracatıyla önemli sektörlerde 8 aylık performans gücünün korunduğu aktararak, "Ocak-ağustos döneminde ihracatımız 6 Şubat tarihinde ülkemizde yaşanan büyük deprem felaketine rağmen, dünya ekonomisinde durgun bir seyir izleyen üretim ile ticaret hacmine ve ayrıca dünya ticaret fiyatları ile emtia fiyatlarındaki ciddi düşüşe rağmen geçtiğimiz yılki seviyesine yakın 164 milyar 907 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayı itibarıyla son 12 aylık ihracat ise yüzde 1,2 oranında artış ile 253 milyar 574 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir." ifadelerine yer verildi.

Türkiye'nin G20 ülkeleri arasında ikinci çeyrekte mal ihracatını artıran 3 ülkeden biri olduğuna dikkat çekilen açıklamada, ülkenin yüzde 2,3 artışla, Fransa'nın ardından ikinci çeyrekte ihracatını artıran ikinci ülke konumunda olduğu bildirildi.

Açıklamada, ocak-ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre, motorlu kara taşıtları ihracatının yüzde 19,4 artarak 19 milyar 890 milyon dolar, kazan ve makine ihracatının yüzde 16,1 artarak 16 milyar 571 milyon dolar, elektrikli makina ve cihaz ihracatının ise yüzde 16,9 artarak 9 milyar 983 milyon dolar olduğu belirtilerek, şu değerlendirilmede bulunuldu:

"Kaydedilen bu başarıda, kararlılıkla uygulanan ihracata dayalı büyüme modeli, ihracatçılarımızın fedakar çalışmaları, Ticaret Bakanlığımız, Eximbank ve Merkez Bankamızın ihracata ilk hazırlıktan, pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesine, dış pazarda tutunup markalaşmadan, yüksek katma değerli ürün ihracatına kadar katkılarının önemli rolü olmuştur. Önemli bir diğer gelişme ise katma değerli ihracattaki artıştır. Bu kapsamda 2022 yılında yüzde 36,9 olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün ihracatının imalat içindeki payı, bu yılın 8 ayında yüzde 40,6'a yükselmiştir. Bakanlık olarak depremin ihracatımız üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik çalışmalarımızı yürütüyoruz. Deprem ilk etkisi ile 2023 yılı şubat ayında ihracatımız yüzde 6,7 daralmıştı. Deprem bölgesindeki illerimize daha yoğun bir şekilde olmak üzere, deprem hariç illerimizde de ihracatın dolaylı olarak etkilendiği gözlenmektedir."

İthalat yüzde 6,3 azaldı

Ağustosta ithalatın yüzde 6,3 azalışla 30 milyar 494 milyon dolar olduğu bildirilen açıklamada, "Ocak-ağustos döneminde ise ithalat toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,5 artışla 247 milyar 321 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalattaki dönemsel artış, önemli oranda işlenmemiş altın ithalatından

kaynaklanmakta olup, nitekim bu dönemde işlenmemiş altın ithalatı 13,5 milyar dolar artışla 8 ayda toplam 22 milyar 776 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu kapsamda altın hariç ithalat, ocak-ağustos döneminde yüzde 2,3 gerilemeyle 224 milyar 545 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında ithalattaki artışın temel belirleyicisi olan enerji ithalatı ise bu dönemde yüzde 27,8 gerilemeyle 46 milyar 418 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türk lirasıyla yapılan ithalattaki artış oranı da dikkat çeken bir diğer önemli gelişme olarak gözlenmektedir. Ocak-ağustos döneminde Türk lirası ile ithalatımız yüzde 150,8 artarak 361 milyar 585 milyon lira olarak gerçekleşmiştir. Bu artış ödemeler dengesinin finansmanı açısından olumlu bir gelişmedir." ifadesine yer verildi.

Açıklamada, dış ticaret açığının ağustosta bir önceki aya kıyasla yüzde 27,4, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 21,2 azalarak 8 milyar 875 milyon dolar olduğuna işaret edilerek, "Altın hariç tutulduğunda ise dış ticaret açığında, temmuz ayına göre yüzde 41,9, 2022 yılının ağustos ayına göre yüzde 37,1 gerileme gözlenmektedir." değerlendirmesinde bulunuldu.

İhracatçılara Eximbank vasıtasıyla 2022 yılında 45 milyar dolar, 2023 yılı 8 ayında toplam 25,8 milyar dolar destek sağlandığı belirtilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Eximbank'ın sermayesi yakın zamanda 6,8 milyar lira artırılmış ve toplam sermaye 20,6 milyar liraya çıkmıştır. Bu 6,8 milyar liralık artışın krediye çarpan etkisi en az 70 milyar liralık bir kaynak olmuş ve ihracatçılarımıza daha fazla kredi verme imkanı sağlanmıştır. Bakanlığımızın sağlamış olduğu desteklerin yanı sıra Merkez Bankamızın ihracatçılarımızın finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla son dönemde aldığı kararların ihracatımıza olumlu yansıtacağı değerlendirilmektedir. Önümüzdeki süreçte, ticaret diplomamızı güçlendirme, ihracatımızın menzilini ve hacmini büyütme ve ülkemizi yatırımlarda cazibe merkezi yapma hedeflerimiz doğrultusundaki çalışmalar karalılıkla sürdürülüp, bu nihai hedefler doğrultusunda üretim, yatırım ve ihracata yönelik desteklerin etkin ve verimli bir şekilde sunulması amacıyla çalışmalara devam edilecektir."

KKM'de gerçekte azalma yok, artış sürüyor

Alaattin AKTAŞ

04 Eylül 2023 Pazartesi

Kur korumalı mevduat 18-25 Ağustos haftasında görünürde azalınca bu durum hemen Merkez Bankası'nın bu hesapların tasfiyesi yolunda attığı adımlara bağlandı. Oysa KKM'de gerçekte bir azalma yok, tam tersine söz konusu hafta da artış devam etti. Kaldı ki 18-25 Ağustos haftasında bir azalma olsa bile bu durum Merkez Bankası'nın önlemlerinden kaynaklanamazdı, çünkü Merkez Bankası bu konudaki uygulama talimatını bankalara 28 Ağustos'ta gönderdi.

18-25 Ağustos haftasında KKM'nin gerilediği sonucuna varılmasının altında BDDK verilerini yalnızca TL bazlı okumak yatıyor. BDDK verilerine göre 18 Ağustos'ta 3 trilyon 408 milyar lira düzeyinde bulunan KKM, 25 Ağustos'ta 3 trilyon 369 milyar liraya indi. Ama acaba gerçekte bir azalma var mıydı?

Kurdaki düşüşün cilvesi

BDDK, kur korumalı mevduatı döviz cinsinden de açıklıyor. Buna göre 18 Ağustos'ta 126.4 milyar dolar olan KKM, 25 Ağustos'ta 127.6 milyar dolara çıkmış.

Nerede düşüş! Yok tabii ki!

Peki KKM döviz bazında artarken TL bazında nasıl mı düşmüş; yanıt çok basit, kur hareketinden dolayı. BDDK verilerine göre 18 Ağustos'ta 26.96 olan dolar kuru, 25 Ağustos'ta 26.40'a inmiş.

KKM'yi döviz cinsinden izlemek çok daha doğru; çünkü KKM'nin çok önemli bir kısmının, artık yüzde 60'ı mı, 70'i mi, yoksa daha fazlası mı; dövizden dönüşümle oluştuğu biliniyor. TL ile açılan kısım da dövizde endeksli ama doğrudan DTH dönüşümle oluşturulmuş hesaplar zaten döviz. O yüzden de bu hesapları TL'ye çevirip "Şu kadar arttı ya da azaldı" demek çok fazla anlam ifade etmiyor.

Merkez Bankası'nın tahminlerin ötesinde faiz artırdığı ve aynı gün yüklü miktarda döviz satarak piyasaya müdahale ettiği 24 Ağustos'un ertesinde kurun düşük kalması KKM'nin TL bazında düşük görünmesi, hatta bir önceki haftaya göre gerilemiş görünmesi sonucunu doğurdu.

TCMB kararının etkisi zaten olamaz

Bir kere KKM'nin gerçekten azaldığı sonucuna varılması yanlıştı.

Hele hele görünürdeki bu azalmanın Merkez Bankası'nın KKM'nin yavaş yavaş tasfiyesini sağlamak amacıyla attığı adımların bir sonucu olduğunu söylemek tümüyle yanlıştı.

Merkez Bankası KKM'nin nasıl bir bela olduğunu görüp bu hesapların azalmasını sağlayacak yönde bir dizi adım attı. Bu adımlar ne ölçüde etkide bulunacak bunu henüz görmedik. Görmedik; çünkü Merkez Bankası bu önlemlerle ilgili uygulama talimatını bankalara 28 Ağustos'ta gönderdi. Dolayısıyla ortada henüz uygulama talimatının bulunmadığı 18-25 Ağustos haftasında bu kararın etkisi olamazdı.

TCMB kararı işe yarar mı?

Merkez Bankası KKM azalsın istiyor, özellikle de TL ile açılan KKM'de bunu daha çok önemsiyor. Çünkü kendi halinde duran TL tasarruflar "uyandırıldı" ve dövizin getirisine alıştırıldı. Şimdi TL ile açılan hesapların yükü de Merkez Bankası'nda ve bu yük olabildiğince azalsın isteniyor. Amaç belli; "TL mevduat yine TL mevduata dönsün", bu sağlanmaya çalışılacak.

Ama TL tutup yıllarca enflasyona ezilen, daha sonra ise dövizin getirisine alıştırılan tasarruf sahibi bu getiriden öyle hemen vazgeçer mi? Bankaların çok iyi faiz önerip bu tasarruf sahiplerini KKM'den vazgeçirebilmesi kolay olur mu? Öyle bir faiz teklif edilecek ki bu cazip bulunacak. Yetmez, ayrıca dövizin çok artmayacağı algısı hakim kılınacak.

DTH'den dönüşümle KKM hesabı açtıranları TL mevduata döndürmek ise çok daha zor. Zaten eskiden beri döviz tutma alışkanlığı olan bu tasarruf sahipleri nasıl bir oran görecekler de TL mevduata dönecekler!

Bankaların TL mevduata verdiği faiz, enflasyonun gelecekte ulaşacağı tahmin edilen düzeyin neredeyse ancak yarısı kadar. Bu durumda siz olsanız ne yapardınız?

KKM'nin Merkez Bankası'na yükü var mı, yok mu?

Kur korumalı mevduat için kur farkı olarak bütçeden geçen yılın mart-aralık döneminde (ilk ödeme martta başladığı için) 92.5 milyar lira ödendi. Bu yılın temmuz ayı ortasına kadar yapılan ödeme de 59.5 milyar lira oldu. Topluyoruz, bütçeden çıkan 152 milyar lira.

DTH dönüşümlü hesapların kur farkını Merkez Bankası ödüyor. Bütçeden yapılan ödemeler de temmuz ayı ortasından itibaren Merkez Bankası'na devredildi.

Temmuz ve ağustosta çok yüklü ödeme olacağı biliniyor. Bu iki ayın toplam yükünü 411 milyar lira olarak tahmin etmiştik. (Ekonomi 17 Ağustos 2023.)

Merkez Bankası'nın DTH dönüşümlü hesaplara ödediği kur farkı geçen yıl yaklaşık 90 milyar liraydı, bu yılki tutarı bilmiyoruz, o devlet sırrı! Özellikle temmuz ve ağustos ödemesi merak konusu ama dedim ya devlet sırları açıklanmaz!

Yük mü, değil mi?

Şimdi yeni bir tartışma konumuz var...

Dövizden dönüşümlü hesaplar için yapılan ödemenin Merkez Bankası'na bir yük getirip getirmediği...

Gelin basit bir örnekle ortada bir yük var mı, yok mu anlamaya çalışalım: (Bu örnekte faiz getirisi sıfır varsayılarak yalnızca kur değişimi dikkate alındı.)

1000 dolar borcunuz var (ya da borcunuz olduğunu sanıyorsunuz) ve vadesi gelmiş. O günlerde de dolar 20 lira. Bir arkadaşınızdan rica ediyorsunuz; bir ay sonra almak üzere 1000 dolar verebileceğini söylüyor. Alıyorsunuz 1000 doları ve borcunuzu ödüyorsunuz. Bir ay sonra geri ödeme günü geliyor. Bu arada dolar 25 lira olmuş. 25 bin lira bulup buluşturuyor, birilerinden 1000 dolar alıyor ve borcunuzu kapatıyorsunuz. Şimdi; cebinizden artı bir para çıkmadığını söyleyebilir misiniz?

Ama çıkmayabilirdi de... Dolar 20 lirada sabit kalsaydı ya da 19 liraya düşseydi tabii ki bir yükten söz edilemezdi. Ama böyle bir durum kısa dönemler hariç Türkiye için söz konusu değil.

Ya borç değilse?

Bir de şu yön var. En başta sözünü ettiğimiz 1000 dolar borç, aslında borç değil de sizin birilerine ne amaçla olduğu pek anlaşılamayan bir şekilde destek çıkmak için ihtiyaç duyduğunuz paraysa...

Birilerine, "Sen merak etme, ben 1000 dolar bulur sana o parayı öderim" diyorsanız. Ama o 1000 doları sattığınız kişiden TL alıyorsunuz ve onunla işiniz tümüyle bitiyorsa...

Yani siz ödeme tarihiniz geldiğinde 1000 doları sattığınız kişi ya da kurumdan 1000 dolar almıyor, 25 liradan karşılığını bile almıyor ve o döviz güncel kurdan başkalarından temin ediyorsanız?

TCMB niye kurtulmaya çalışıyor ki!

Aslında “KKM’nin Merkez Bankası kanalıyla kamuya zararı var mı, yok mu” tartışmasına Merkez Bankası’nın aldığı karar son noktayı koymuş sayılmaz mı? Madem bu kur korumalı mevduat uygulaması çok yararlı, en azından zararı yok, şu durumda Merkez Bankası neden bu uygulamayı sona erdirmeye dönük adımlar attı ki?

O zaman “Merkez Bankası son adımlarıyla yanlış yapıyor” dememiz gerekmez mi?

Göze alınan enflasyonla mücadele kolay olmuyor

Maruf BUZCUGİL

04 Eylül 2023 Pazartesi

✓“OVP 2024-2026 açıklandığında Merkez Bankası tahminlerinin plana nasıl yansıdığını, siyasi iradenin Maruf Buzcugil enflasyonu ne derece önemseydiğini göreceğiz.”

Güncel ekonomik sorunlarımızın önemli bölümü artık altında ezildiğimiz yüksek enflasyondan kaynaklanıyor. Türkiye ve dünya uzun süredir genişleyici politikalarla ‘göze alınmış enflasyonun’ yarattığı sorunlarla boğuşuyor. Enflasyon canavarı yaratılan suni para bolluğunda hemen ortaya çıkıyor, ancak onu ait olduğu yere koalamak için zorlu bir süreç gerekiyor. Türkiye “dezenflasyon” sürecine 1 Ocak 2024’de başlama ya hazırlanıyor. ABD ve Avrupa ise yaklaşık bir yıldır enflasyonla sıkı mücadeleyi kademeli faiz artışlarıyla sürdürüyor. Enflasyonla mücadele geciktikçe katlanılan maliyet de artıyor. FED Başkanı Powel’in geçen yıl Ağustos’ta artık enflasyonla mücadele vakti geldiğini ilan ederken yaşanabilecek durgunluk ve sıkıntılarla ilgili sözlerini hatırlamakta yarar var: “Enflasyonu düşürebilmek için trendin altında büyüme kaydedilecek bir dönem gerekiyor. Hane halkları ve şirketler bu süreçte biraz acı da çekecek.” ABD enflasyonla mücadelede epey mesafe aldı ancak Avrupa hala durgunluk tehdidi altında bulunuyor. Anadolu deyişle hastayken kan tükürüp “kızılılık şerbeti içtim de ondandır” diyenlerin enflasyonla mücadelesi sürüyor.

OVP’de enflasyonla mücadele birinci öncelik olacak mı?

Haziran ayı başında göreve gelen yeni ekonomi yönetimi her fırsatta enflasyonla mücadelenin kaçınılmaz olduğunu dile getiriyor. Ekonomi yönetiminin koordinasyonunu sağlayan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, sorumluluğu üstlenen Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan hep birinci öncelik olduğunu söylerken, durgunluk endişelerinin de dikkate alındığını hep vurguladılar. Merkez Bankası’nın fiyat istikrarı hedefi doğrultusunda hareket edeceğini belirten Başkan Erkan, KKM ve ihtiyati tedbirlerle ilgili adımları takiben 2024 başında “dezenflasyon” sürecinin başlayacağını ilan etti. Merkez Bankası politika faizi üç ayda 16,5 puan artırılırken 2023 yılsonu enflasyon

tahmini de daha gerçekçi düzeye yüzde 58'e çekildi. Şimdi bütün dikkatler bu hafta veya en geç önümüzdeki hafta başında açıklanması beklenen Orta Vadeli Plan'da (OVP 2024-2026). Merkez Bankası tahminlerinin OVP hedeflerine nasıl yansıtacağını, faiz artışlarının devam edip etmeyeceğini, plana yansıyan siyasi iradenin enflasyonu ne derece önemsediğini göreceğiz.

Enflasyon canavarı Ağustos'u da sevdi

TÜİK Ağustos ayı enflasyon verilerini bugün açıklıyor. İTO ve Türk-İş'in İstanbul ve Ankara'da yaşayan tüketicileri dikkate alarak hazırladığı yıllardan beri önemli referans kabul edilen veriler, enflasyonun Ağustos ayında da hızla devam ettiğini ortaya koyuyor. İTO'nun İstanbul Ücretliler Geçinme Endeksi Ağustos ayında aylık yüzde 8,8, yıllık yüzde 74,17 artışı gösteriyor. Türk-İş'in Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin Açlık ve Yoksulluk sınırını aylık olarak takip eden araştırmasında "gıda için" yapılması gereken asgari harcama tutarındaki artış Ağustos ayında yüzde 4,63, son 12 ayda ise yüzde 77 olarak hesaplanıyor. Bugün açıklanacak Ağustos ayı verilerinde Merkez Bankası'nın gıda ve enerji fiyatları dışında, enflasyondaki yapışkanlığı temsil ettiğini düşündüğü hizmet sektörü (otel, lokanta, kira vb) verilerine dikkat etmekte yarar var.

Ankara'ya TEKNOFEST gelmiş

Türkiye'deki savunma sanayiinin bugün artık ihtisas OSB'ye ulaşan Ankara odaklı gelişiminin çok eskilere dayandığını hiç unutmamak gerekiyor. TEKNOFEST'in ilk kez Ankara'da yapılması çok olumlu. Bizlere yeniden Ankara'da yapılan eski savunma sanayi fuarlarını ve İDEF'i hatırlattı. Bu fuarların savunma sanayimiz bel kemiği, ASELSAN, TUSAŞ, HAVELSAN'ın kuruluş yıllarına uzanan geçmişi var. Ankara, küresel düzeyde sayılı savunma sanayii odaklanma merkezlerinden biri haline geldi. Bu anlamda TEKNOFEST de Ankara'ya yakıştı. Ancak bu büyük organizasyon Ankara'nın akıllara durgunluk verecek şekilde bir türlü çözmediği uluslararası fuar merkezi ihtiyacını bizlere bir kez daha gösterdi. Sanayi ve ihracat kenti haline gelen başkent bu sorunu neden çözülüyor, "mum dibine neden ışık vermiyor?" anlamak mümkün değil. Fuar alanının yapılacağı ilan edilen ancak bir türlü ilerlemeyen Esenboğa havalimanı yakınındaki alanın çevresinde arsa spekülasyonu ve rant mücadelesi dikkati çekiyor. Ankara'da TBMM'nin kuruluşuyla aniden başlayan kentleşme ihtiyacıyla beliren arsa spekülasyonu değişik şekiller de devam ediyor.

Enflasyonda yeni irtifa

Naki BAKIR

04 Eylül 2023 Pazartesi

Bugün belli olacak ağustos enflasyonunda aylık yüzde 1,46'nın üzerinde açıklanacak her oran, yıllık enflasyonda temmuzda başlayan yükselişin devamı demek.

Merkez Bankası anketinde ortalaması yüzde 5,54 çıkmakla birlikte piyasaların aylık enflasyon beklentileri yüzde 9'un üzerine kadar çıkıyor.

Ağustosta aylık yüzde 3'lük bir enflasyonla bile yıllık oran yüzde 50'yi aşıyor. Yüzde 9'luk aylık enflasyonla ise yıllık oran yüzde 60'a yaklaşıyor.

Ağustosta da temmuzdaki kadar bir aylık enflasyon, 2'nci altı ay zamlarının asgari ücrette yarıdan fazlası, emeklilerde ise üçte ikisinin iki ayda geri alınması demek.

Bugün açıklanacak ağustos ayı enflasyonuna ilişkin beklentiler; temmuzdakine yakın bir aylık oranla yıllıkta yükselişin devam edeceği yönünde yoğunlaştı.

Yıllık enflasyon (TÜFE); sekiz aylık kesintisiz düşüş süreci ile haziran sonunda yüzde 38,21'e kadar indikten sonra, yaygın vergi artırımları ve akaryakıt başta temel ürünlere yapılan yüksek oranlı zamların aylık enflasyonu yüzde 9,49'a çıkardığı temmuzda, yüzde 47,83'e fırlamıştı. Bugün açıklanacak ağustos enflasyonunda ise yüzde 1,46'nın üzerinde gelecek her aylık oran, yıllık enflasyonu daha yukarı taşıyacak ve yükselişin devam ettiğini gösterecek.

Beklenen aylık oran yüksek Piyasaların geniş bir marjda oluşan ağustos ayı aylık enflasyonu beklentileri yüzde 9'un üzerine kadar çıkıyor. Merkez Bankası'nın finansal sektör, reel sektör ve profesyoneller ile gerçekleştirdiği 'Piyasa Katılımcıları Anketi'nde, katılımcıların ağustos ayı (aylık) enflasyon beklentisi yüzde 5,54 olarak ölçüldü. A.A. Finans'ın anketine göre ise ekonomistlerin ağustos ayı enflasyon beklentileri yüzde 2,4 - 9,2 arasında değişti ve tahminlerin ağırlıklı ortalaması yüzde 7,32 oldu.

Gıdada zamlar devam etti

Enflasyonda ağustos ayı tahminleri (%)		
	Aylık	Yıllık
Ocak	6,65	57,68
Şubat	3,15	55,18
Mart	2,29	50,51
Nisan	2,39	43,68
Mayıs	0,04	39,59
Haziran	3,92	38,21
Temmuz	9,49	47,83
Ağustos		
Tahmin 1	5,50	53,7
Tahmin 2	7,50	56,6
Tahmin 3	9,00	58,8

Bu arada İstanbul'da perakende fiyat hareketlerinin göstergesi olan İTO İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi, Ağustos'ta bir önceki aya göre yüzde 8,8 artış kaydetti. Başka deyişle İstanbul'un ağustostaki aylık enflasyonu bu düzeyde gerçekleşti.

Tüketici fiyat artışlarına en büyük etkiyi yapan gıdada, ağustos ayında da yüksek zamlar görüldü. Gıda ürünlerinde üretici ve market fiyatları arasındaki marjın büyümesi de dikkati çekti.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin (TZOB) yaptığı belirlemelere göre ağustosta markette, baz alınan 37 temel gıda ürününün 28'inde fiyat artışı, 9'unda fiyat azalışı yaşandı. Bazı ürünlerde ise ihracat kısıtlaması, arzda artış - talepte düşüş gibi faktörler, fiyatların düşmesine neden oldu. Ancak genelde gıda ürünlerinde fiyat artışlarının yaygınlığı ve yüksek oranı, ağustos ayında gıdanın endekse yukarı yönlü önemli bir etki yapacağını gösterdi.

Gıda başta tüm ürünlerin fiyatlarına yansiyarak enflasyona zincirleme etki yapan akaryakıt zamları da geçen ay devam etti. Ağustos ayında mazottaki aylık yüzde 4,1 ve gübre fiyatlarında yüzde 3,7- 16 arasında değişen artışlar, gıda enflasyonu ve dolayısıyla TÜFE'deki genel değişimi yükselten başlıca faktörler.

Yıllıkta yüzde 50'nin üstü

Geçen yıl ağustos ayında aylık TÜFE artışı yüzde 1,46 olmuştu. Bugün açıklanacak ağustos aylık enflasyonunda bu oranın üzerindeki her düzey, temmuz sonunda yüzde 47,83 olan yıllık enflasyonda yükselişin devamı anlamına geliyor. Merkez Bankası, 2023 sonu TÜFE tahminini yüzde 58 olarak güncellerken, ağustosta aylık enflasyonun yüzde 3 gelmesi durumunda bile yıllık oran şimdiden yüzde 50'yi aşmış olacak.

Aylık oranın yüzde 3'ün altında çıkması son derece düşük olasılık görüldüğü için yıllık enflasyonun yüzde 50'yi aşmasına kesin gözüyle bakılıyor. Aylık oranın; iyimser tahminle yüzde 5,5 olması durumunda yıllık oran yüzde 54'ü; aylık enflasyonun yüzde 7,5 olması olasılığında yıllık oran yüzde 57'yi bulacak. En karamsar senaryoya göre ağustosta aylık enflasyonun yüzde 9'u geçmesi durumunda ise yıllık enflasyon yüzde 60'a yaklaşacak.

Asgari ücret ve emeklilerin kaybı

Bu yılın ikinci yarısı için asgari ücret yüzde 34, emekli aylıkları yüzde 25 artırılmıştı. Temmuz ayındaki yüzde 9,49'luk aylık TÜFE artışının ardından ağustosta da aylık enflasyonun buna yakın çıkması durumunda, iki aylık yüzde 20'ye yaklaşan enflasyonla, emekliye verilen zammın üçte ikisi, asgari ücret zammının ise yarıdan fazlasının enflasyonla geri alınmış olduğu ortaya çıkacak.

İkinci yarı yılın daha ilk iki ayında asgari ücret ve emekli aylıklarında yaşanan enflasyon kaybı, yılın kalan döneminde daha fazla yoksullaşma anlamına geliyor. Asgari ücret ve emekli aylıkları Ocak 2024'e kadar aynı kalırken enflasyonun her ay yükselmeye devam etme olasılığı nedeniyle bu kesimlerin gelirindeki aşınma da devam edecek.

Dünyadaki tüm büyükbaşları doyurabiliriz

Ferit Barış PARLAK

04 Eylül 2023 Pazartesi

Resmi verilere göre 14.6 milyon hektar çayır ve meraya sahibiz... Yani: Topraklarımızın yüzde 19'u (beşte biri) çayır ve mera...

Bu veri... Basit bir hesaplama... Dünyadaki tüm büyükbaşları meralarımızda doyurabileceğimizi gösteriyor...

Yanı sıra: Yine resmi verilere göre 22.3 milyon hektar ormanlık alana sahibiz... Ve... 2018'de bu alanın 12 milyon hektarlık bölümünü de otlatmaya açmışız...

Kısacası sağımız, solumuz, her yer otlak alanı! Ama, yem pahalı!

Sonuç mu?

Çoğunluk, et ve süt ürünlerine ulaşamıyor... Dahası: Azınlık ise yiyebildiği et gerçekten et mi? Peynir gerçekten peynir mi? Yoğurt gerçekten yoğurt mu? İçtiği süt, gerçekten süt mü?... Şüpheleniyor...

Demek ki... Masa başında, "Şuna sahibiz; şunu yaptık/yaparız..." demekle olmuyor... Sahip olduklarımızı, alanda, bilimsel yollarla rasyonel zemine oturtmak, tanımlamak

ve ekonomiye kazandırmak için de “alanda ter dökmek” ve yalnızca alanda ter dökenleri/dökecekleri desteklemek/ yetiştirmek gerekiyor...

VELHASIL

Tersi durumda... Çoğumuz proteinden de uzak kalıyor... Ve belki de bu nedenle, meralarımızın ortada bırakıldığını, bakımının/ıslahının yapılmadığını, bu nedenlerle ekolojik işlevini görmediğini göremiyor! Ve, “14 milyon hektar mera ve çayırımız var...” diye diye, senelerini “proteinden uzak...” tüketmeye devam ediyor...

Tarım Bakanı İbrahim Yumaklı meralara yönelik yeni bir kanun hazırlandığını anlattı... *** Her alanda yetenek/zihin geliştirmeye ağırlık vermedikçe; Okullar bu hedefe yönelik planlanmadıkça; Sosyal ve kültürel yapı çabadan/yetenekten/çiraklıktan/ çalışmaktan/üretmekten/geliştirmekten uzakta inşa edilince, binlerce kanun madden de olsa bir işe yaramıyor...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan-Putin görüşmesi öncesinde tahıl koridorunda son durum

Tahıl koridoru nedeniyle dünyanın gözü bugün Erdoğan-Putin görüşmesinden gelecek haberde olacak. Ben de bu önemli zirveyi izlemek üzere Soçi'de olacağım.

Ama sadece tahıl koridoruyla ilgili gelişmeleri takip etmeyeceğim. Savaş nedeniyle zor bir dönemden geçen Putin'i gözlemlene imkânım olacak. Wagner lideri Progojin'in ortadan kaldırılmasından sonraki havayı koklama fırsatını yakalayacağım.

PUTİN GÖZLEMLERİM

Daha önce Gazprom ile Enerji Bakanlığı'nın ortak bir programı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın daveti üzerine katıldığım Moskova'daki cami açılışı nedeniyle Putin'i bir süre gözlemlene imkânım olmuştu. O zaman Putin demek Rusya demekti. Belki oradaki izlenimlerim beni Putin'i anlatan kitapları okumaya teşvik etti. Putin'in iki dönemi var. Bir, Putin'i Putin yapan St. Petersburg dönemi ikinci ise Yeltsin'le başlayan Rusya'nın kaderini ele aldığı Moskova dönemi. Sanıyorum Rusya-Ukrayna savaşıyla birlikte Putin'in üçüncü dönemi yaşanıyor. Bana Putin'i tek kelime ile anlat deseler, "Güç" derim. Sadece gücü kullanma değil, gücün akıllıca yönetimi de var Putin'de. Ukrayna savaşı ile saplandığı bataklık nedeniyle Putin, büyük bir sinamadan geçiyor.

TEMKİNLİ AMA UMUTLU

Tekrar Erdoğan-Putin görüşmesine dönecek olursak. Tahıl koridoru nedeniyle dünya iki dudağının arasından çıkacak söze odaklanmış durumda.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise hem Zelenski ile hem Putin'le görüşebilen ve tahıl koridoru sorununu çözebilecek tek isim. Tahıl koridoru konusunda Ankara temkinli ama umutlu.

FİDAN'IN TEMASLARI

Bugün yapılacak Erdoğan-Putin görüşmesinden önce Dışışleri Bakanı Hakan Fidan'ın Ukrayna ve Rusya'da yaptığı temaslara değinmekte yarar var. MİT Başkanı olduğu dönemde istihbarat diplomasisini Türkiye'ye kazandıran Hakan Fidan, Dışışleri Bakanı olarak mekik diplomasisinde önemli ilerlemeler sağlıyor.

SURİYE İLE EKONOMİ

Bugün yapılacak Erdoğan-Putin görüşmesinde dünyanın gözü tahıl koridoruna çevrilmiş durumda ama bizim için önemli başka başlıklar da var.

Suriye ve ekonomi masadaki önemli gündem maddelerini oluşturuyor. Dikkatinizi çekmiştir, Soçi zirvesi öncesinde Hakan Fidan dün İran'daydı. Bu görüşme ışığında Türkiye-Ermenistan-Rusya ilişkileri ile Zengezur koridoruna bir paragraf açmakta yarar var.

LAVROV-ŞOYGU GÖRÜŞMESİ

Tahıl koridoruna tekrar dönecek olursak BM ile Türkiye'nin hazırladığı ortak bir öneri metni müzakere ediliyor. Soçi zirvesi öncesinde Dışışleri Bakanı Fidan'ın Rus mevkidaşı Lavrov ve Savunma Bakanı Şoygu ile görüşmeleri sonucunda belirli bir noktaya ulaşıldı. Son kararı iki lider verecek.

RUSYA'NIN TALEPLERİ

Tahıl koridorunun yeniden açılması için Rusya somut adımların atılmasını istiyor. Rusya'nın talepleri neler?

- 1- En önemli talebini Rus Agrobank'ın Swift sistemine dönmesi oluşturuyor.
- 2- İkincisi, Rus tahıl ve gübresini taşıyan Rus gemileri veya üçüncü ülke bayraklı gemilere sigorta.
- 3- Tahıl ve gübre taşıyan Rus gemilerinin Avrupa limanlarına kabulü.

Ama Rusya'nın talepleri bunlarla sınırlı değil.

- 4- Rusya açısından önemli olan amonyak hattının hasar gören bölümlerinin tamir edilerek sevkıyatın yeniden başlaması.
- 5- Rus gübre şirketlerinin Avrupa bankalarında dondurulmuş varlık, hesaplarının serbest bırakılması.

AFRİKA'YA 1 MİLYON TON BUĞDAY

Burada bir maddeyi bilerek en sona bıraktım. O da hem en kolay hem zor olan bir madde. O da Rusya, Afrika ülkelerinin tahıl ihtiyacını karşılamak için Katar'ın mali desteğiyle 1 milyon ton Rus tahılının Türkiye'de işlenerek yoksul Afrika ülkelerine gönderilmesini öneriyor. Neden kolay, çünkü bu prestijli olduğu kadar tahılın adil dağıtımı bakımından eksiklikleri gidermeye dönük. Neden zor? Tahıl koridorunun yeniden başlamasına dönük girişimgerçekleşmeden bu işbirliğine gidilmesi, girişimin sonlandırıldığı şeklinde anlaşılabilir.

TEKNOFEST'TEN İZLENİMLER

90'lı yıllarda Ankara'da Etimesgut'ta açılan silah fuarını izlemiştim. Amerikalılar, Fransızlar başta olmak üzere batılı silah firmaları ölüm makinalarını sergiliyorlardı. O nedenle yazımın başlığını "Ölüm fuarı" koymuştum.

Amerikalıların hâkim olduğu fuarda, yeni silahlar sergileniyordu. Bizim firmalarımızın tüfek ve tabancadan ileri gidememesine üzümüşüm. Araplar ve Afrikalı generallerin ilgisi dikkat çekici seviyeydi.

Yıllar sonra bu kez Teknofest için yine Etimesgut'taydım. Hem kıyaslama yapma hem Teknofest'e ilişkin gözlemlerde bulunma imkânım oldu. Selçuk Bayraktar'ın deyimiyle, bir dip dalga halinde gelen Teknofest kuşağının heyecanına ortak olmak istedim.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Teknofest kuşağı" derken haklıymış. Sadece bilimle, teknoloji ile dünyaya meydan okuyan bir kuşak gelmiyor. Bir zihniyet değişimi gerçekleşmiş. Artık biz yapamayız, biz başaramayız diyen yılgın ve umutsuz nesiller gitmiş, biz başarırız, biz dünyanın en iyisini yaparız diyen özgüveni yerinde bir nesil gelmiş. Felaket tellalları bu yeni neslin önünden çekilin.

FATİH KACIR'IN SÖYLEŞİSİ

04.09.2023

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fatih Kacır'ın, Türkiye'nin ilk uzay yolcuları Alper Gezeravcı ve Tuna Cihangir Atasever'le Teknofest'teki söyleşisini izledim. Gençlerin ilgisi müthişti.

Teknofest festivalini gezenlerin ilk tepkisi, "Bunlar gerçek mi? Yoksa prototipi mi" sorusu oluyordu. Yerli savaş uçağımız Kaan'ın, İHA'ların, SİHA'ların, füzelerin, Siper'in, Atak ve Gökbe'ın, Hürkuş'un gerçek olduğunu ve bizim yaptığımızı öğrenince gururlanıyorlardı ve özgüvenleri tavan yapıyordu.

SELÇUK BAYRAKTAR İLGI ODAĞIYDI

Selçuk Bayraktar ilgi odağıydı. Selçuk Bayraktar artık yerli ve milli savunma sanayisinin sembolü olmuş. İnsanlar Selçuk Bayraktar'la fotoğraf çektirmek için Kızılelma'nın önünde uzun kuyruklar oluşturmuştu.

İbrahim Kahveci

3 ayda asgari ücret zammı nasıl sıfırlandı?

İstanbul fiyatlarına göre: Haziran ayında net 8.506,80 lira asgari ücret maaşı alanlar şu anda o günkü parayla 8.707.65 lira asgari ücret maaşı alıyorlar. Yani haziran ayına göre maaş zammı sadece %2,36'de kaldı...

Oysa sizler bunu böyle bilmiyorsunuz. Haziran ayında net asgari ücretli 8.506,80 lira alıyorken temmuz ayında %34,04 zamlarla asgari ücret maaşlarının 11.402,32 liraya yükseldiğini sanıyorsunuz.

İşte bu bir aldatmacadır.

Ya da nominal olarak bu maaşı alıyorsunuz ama haziran ayı fiyatlarına göre asgari ücret maaşınızın nerede ise tamamı 3 ayda silinip gitti.

Nasıl mı? İzah edelim.

İTO'ya göre Haziran-Ağustos ayları içerisinde İstanbul'da fiyatlar %23,63 artış gösterdi. Asgari ücretiniz 11.402,32 liranın bu yüzde 23,63'ü erimiş oldu. Geriye kalan para 8.707,65 lira. Bu da demektir ki, haziran ayı fiyatlarına göre yüzde 34,04 asgari ücret zammı sıfırlanmak üzere... Çok kuvvetle muhtemeldir ki eylül ayı itibarı ile asgari ücretin alım gücü yıl ortası zam öncesinin de altına gerileyecek...

Nasıl ama... Mutlu musunuz?

30 Haziran günü şu yazımı yeniden okuyun: "Önce verdiklerini alacaklar sonra enflasyonla mücadele"

Şimdi anladınız mı?

ÜRETEMİYEN ÜLKE YIKILIR

Bir kuşak var ki feci ötesi bir zihin yapıları var. Sanırsınız ki kendileri çok vatanperver ve karşılarındakiler de vatan haini...

Erdoğan'a oy vermemek ve/veya muhalefete oy vermek hainlik ötesi bir durum... Vatan sanki onların tekelinde ve tek vatanperver onlar.

Erdoğan "Vatan'ı satmak nasıl olur" diye 2015'de yaptığı konuşmayı da hiç akıllarına getirmezler... Oraya gelince hemen karakter değişir, gerekçeler üretilir.

Ne demişti Erdoğan?

"Vatanı satmak, kendi dirayetsizliğiniz, kendi işbilmezliğiniz yüzünden ülkeyi kriz üzerine krize sokmakla olur. Vatan satmak, bu topraklarda bin yıllık ortak geçmişi olan insanların birliğini beraberliğini, kardeşliğini sağlayamayarak, ülkenin maddi, manevi kayıplara uğramasına göz yummakla olur. Vatanı satmak, yüksek faizle, yüksek enflasyonla, kötü yönetimle ülkenin ve milletin kaynaklarını heba etmekle olur."

hhh

Bu konuşmaya göre ülkenin yüzde 48'i olan muhalefeti suçlamak "Bu topraklarda bin yıllık ortak geçmişi olan insanların birliğine beraberliğine, kardeşliğine" darbe değil midir?

Önce Nass.. deyip sonra pas geçip enflasyonu ve faizleri fırlatmak ne oluyor? Dirayetli yönetim nedir? Dün dediğinin bugün tam tersini yapmamak demek değil midir? Ekonomi yönetiminde dirayet hangisi? Seçim öncesi Nebati ile yürünen yol mu yoksa seçim sonrası Mehmet Şimşek ile tam tersi yola girmek mi?

Ama insanın ben bunları hiç takmıyorum bile... İlkesel duruş açısından bunlar bile sıradan olaylardır.

hhh

Şimdi sözüm ülkeyi pişpirik oynayarak kurtardığını sanan o okumamış alimlere...

Karşılarındaki her uyarıyı vatan hainliği gören zihin eksiği anlayışlara...

Bir ülke nasıl batırılır? Elbette bir çok unsuru var... Ama asıl önemli unsurlar **"içeriden yıkmak"** noktasında.

Mesela devleti ve kurumları çökertmek, mesela toplumu ayrıştırmak ve özellikle eğitimliler açısından ülkeyi yaşanmaz duruma getirerek "giderlerse gitsinler" tercihinin hapsetmek. Onların yerlerine de eğitimsiz ve vasıfsız savaşçı nitelikte doğudan ve güneyden göç alarak ülkeyi beşeri sermaye açısından kurak hale getirmek.

Daha burada sayamayacağımız nice nice politikalar...

Ama bugün burada bir tanesine daha biraz genişçe bakacağız. Ülkeyi üretimsiz hale getirerek tüketim toplumu oluşturmak... Bu sayede ülkeyi “ekonomik esarete” mahkum etmek.

Bu nasıl mı oluyor? İşte bunu da yine dini söylemlerle yaptılar... Nass... diyerek son 2 yılda tüketimi %40,7 artırıp üretimin sadece ve sadece %3,1 artışta kalması.

Bakınız Türkiye’de gelirin yüzde 55-60’lık kısmı tüketimden geliyordu. 2018-V çeyrekte tüketimin GSYH payı %56,6 seviyesindeydi.

Oysa 2023-II dönemde tüketimin payı %76,1’e yükseldi.

Türkiye ekonomisi demek tüketim ekonomisi demek oldu.

Üretmeyen ama tüketen toplum...

Şimdi yeniden soralım: Siz mi vatanperversiniz? Siz mi ülkenizi çok seviyorsunuz?

Geçmiş olsun.... O tren kaçtı ve bir daha geldiğinde de iş işten geçmiş olacak... Yaşlı ve fakir olacağız... Bu kesin... Bilin istedim.